

Nr 222.

Av herr **Hage m. fl.**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av rätt till pension åt sådana änkor och barn efter statstjänare, som enligt nu gällande bestämmelser ej erhålla pension.

Då frågan om anslag för krigstidstillägg för statstjänares änkor och barn behandlades av riksdagen år 1918, framhölls i motion såväl som i anförande i kammaren, att sådana krigstidstillägg borde utgå även till stats-tjänares änkor och barn i de fall, då ingen pension utgår. Frågan föll emellertid, men under debatten väjdade en medlem av krigstidstilläggs-utskottet (herr Bårg i Katrineholm) till vederbörande minister, att han skulle utreda frågan. Det är min mening att nu motionsvis framföra detta yrkande, fastän i någon annan form. För mig står det nämligen klart, att det är synnerligen orättvist, att sådana änkor och barn, som äro efterlevande efter statstjänare, som ej ingått i en änke- eller pupillkassa eller som icke varit ordinarie anställda, skola undanryckas såväl det krigstids-tillägg som den statsandel, som ingår i pensioner från de vid statsverket existerande änke- och pupillkassorna. Sådana bestämmelser leda i sin tillämpning till de mest orimliga konsekvenser. En gammal icke ordinarie tjänsteman, som ej *kunnat* erhålla inträde i en statens änke- och pupillkassa, men som arbetat ett 40-tal år i statens tjänst, kan alltså ej för sina efterlevande förvänta sig något slag av statshjälp i form av pension eller krigstidstillägg, såvida icke i särskilda fall något anslag utverkats för ändamålet, under det att betydligt yngre statstjänare med en tjänstetid av t. ex. 3 år och som ingått i en änke- och pupillkassa i samband med ordinarieblivandet och endast någon månad varit delägare av denna kassa, däremot erhåller för sina efterlevande rätten till dylik änke- och pupillpension med däri ingående statsandel, ävensom krigstidstillägg från staten.

Då man betänker, att de som haft förmånen av ordinarie anställning med pensionsrätt endast delvis genom sina avgifter finansierat pensions-

statens utgifter, vilka till större delen bestridits av direkta anslag, framstår det orättvisa i att stora grupper arbetare i statens tjänst i olikhet med de ordinarie ej ha någon pensionsrätt med åtföljande trygghetskänsla vad familjen vidkommer.

Sedan motionen förra gången väcktes har bland annat genom en av varvsarbetare vid flottans varv m. fl. igångsatt aktion denna fråga aktualiserats. Någon utredning av frågan genom Kungl. Maj:t lär dock ej ha igångsatts. Då vi anse principen, att alla som i statens tjänst nedlägga sin arbetskraft även böra få möjlighet att genom delägareskap i änke- och pupillkassa skaffa sig största möjliga trygghetskänsla för sin familjs framtida existens, ha vi härmed åter velat föra frågan fram inom riksdagen. Vi kunna ej vara tillfreds med den förklaring, som lämnades vid senaste lagtima riksdag, att frågan bör uppskjutas till dess en centralisering av pensionskassorna ordnats.

Ett sådant missförhållande som det här anmärkta bör snarast rättas genom en ändring. Den planerade centraliseringen av pensionskassorna torde däremot komma att taga en ganska lång tid.

Med hänvisning till ovanstående få vi därför hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, huruvida och på vilket sätt sådana statstjänareänkor och -barn, som enligt nu gällande bestämmelser ej erhålla pension, måtte kunna erhålla rätt till sådan, och för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning kan föranleda.

Stockholm den 22 januari 1920.

Ernst Hage.

Ernst Eriksson
i Stockholm.

Ulrik Leander.